

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 265/2021
24.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца ДОО „Производња Миле Драгић“ Зрењанин, чији је пуномоћник Јован Михајловић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Штањо Калман, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 789/20 од 26.10.2020. године, у седници већа од 24.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 789/20 од 26.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 663/16 од 15.11.2019. године одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати новчани износ од 799.482,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања са каматама у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања и то на појединачне износе ближе наведени у садржају овог става изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати новчани износ од 90.369.360,17 динара са затезном каматом на појединачне износе који су ближе наведени у садржају овог става изреке, као и захтев за исплату парничних трошкова са затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 692.625,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 789/20 од 26.10.2020. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена је наведена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је установио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији је указано да је дошло до битне повреде одредаба парничног поступка, али ревидент није навео противно којој одредби ЗПП је поступио другостепени суд и да је такво поступање имало за последицу доношење незаконите и неправилне пресуде. Стога Врховни касациони суд није могао оценити основаним ревизијске наводе да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП. Врховни касациони суд није разматрао ревизијске наводе којима се оспорава оцена доказа чиме се суштински оспоравају чињенице утврђене у првостепеном поступку јер према члану 407. ЗПП то није разлог за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је био запослен код тужиоца, као послодавца, у периоду од 2002. године до 27.10.2016. године. Тужени је радио на радном месту ... до 01.06.2010. године, затим као ... према Уговорима о раду од 01.06.2010. и 01.07.2011. године са Анексом број 1 од 19.08.2014. године и као ... према Анексу број 2 од 18.02.2015. године. У наведеним уговорима о раду са припадајућим анексима, била је уговорена забрана конкуренције. Тужени се обавезао да неће преносити сазнања стечена на тим пословима, у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица без сагласности тужиоца, као послодавца, док је у радном односу. Уколико му престане радни однос, уговорена забрана конкуренције траје још две године по престанку радног односа, за који период се тужилац обавезао да плаћа новчану накнаду. Решењем тужиоца број 113 од 27.10.2016. године, туженом је отказан уговор о раду од 01.07.2011. године са анексима.

Тужилац је у својству продаваца био у пословним односима са МУП ББ, као купцем, у периоду од фебруара 2008. године до маја 2010. године. Пословна сарадња се одвијала на тај начин што је тужилац, као посредник, куповао одређену врсту обуће од СР „ВВ“ из ... и потом ту обућу продавао купцу МУП ББ. Тужени је у наведеном периоду био представник тужиоца у ББ и у непосредној комуникацији са купцем. Закључењу уговора о продаји робе тужиоца, у конкретном случају са купцем МУП ББ, претходила би активност комерцијалног сектора у којем је радио тужени. Цену робе одређивао је финансијски сектор код тужиоца. Приликом продаје робе тужиоца у иностранству увек су биле ангажоване консултантске фирме („ГГ“ из ..., „ДД“ из ... и „ЂЂ“ из ...) на захтев купаца, а којима су исплаћиване консултантске провизије, при чему је износ провизије на име консултантских услуга био урачунат у продајну цену производа. МУП ББ је у јуну 2011. године започео директну пословну сарадњу са СР „ВВ“ ради куповине обуће, коју је првобитно куповао од тужиоца, док је пословна сарадња настављена са тужиоцем у погледу набавке друге опреме. Тужилац је консултантској фирми „ЂЂ“ исплатио на име провизије по Уговору од 29.03.2013. године износ од 370.220,00 евра, по Уговору од 04.08.2013. године износ од 17.500,00 евра и по Уговору од 08.08.2015. године износ од 136.500,00 евра

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да тужилац није доказао да је услед радњи туженог, као запосленог код тужиоца, проузрокована штета у смислу одредби чланова 161. став 4. и 163. став 1. Закона о

раду, као и одредбе члана 189. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац није доказао да је поступањем туженог дошло до прекида сарадње између купца МУП ББ и тужиоца у погледу набавке обуће, односно да је започета пословна сарадња између МУП ББ и СР „ВВ“. Такође, нижестепени судови су становишта да је неоснован и тужбени захтев тужиоца за накнаду штете коју потражује због исплате провизије консултантској фирми „БТ“ са седиштем у ..., јер нема доказа да је иста била у власништву туженог и да је тужени био њен законски заступник, као и да је ступањем у пословни однос са наведеном консултанском фирмом претрпео штету, јер су консултантске фирме приликом продаје робе увек биле ангазоване на захтев купаца који су плаћали продајну цену производа у коју је урачуната консултантска провизија.

Ревидент оспорава изнето становиште нижестепених судова. Сматра да је материјално право погрешно примењено јер су судови погрешно утврдили чињенице у погледу трајања пословне сарадње са купцем у погледу набавке обуће, те почетка пословне сарадње између купца и добављача до које дошло услед преварних радњи туженог. Такође, тужени је био власник и законски заступник консултантске чиме је као запослен код тужиоца прекршио уговорену забрану конкуренције.

Врховни касациони суд налази да су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 161. Закона о раду, уговором о раду могу да се утврде послови које запослени не може да ради у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица, без сагласности послодавца код кога је у радном односу (забрана конкуренције). Ставом 4. предвиђено је да ако запослени прекрши забрану конкуренције, послодавац има право да од запосленог захтева накнаду штете.

Према члану 163. став 1. Закона о раду, запослени је одговоран за штету коју је на раду или у вези с радом, намерно или крајњом непажњом, проузроковао послодавцу, у складу са законом.

У конкретном случају, тужилац није доказао постојање одговорности туженог у смислу цитираних законских одредби. Нема доказа да је пословна сарадња између тужиоца и МУП ББ везана за купопродају обуће раскинута услед радњи туженог учињених са намером или крајњом непажњом. Није доказано ни да је тужени било којом својом радњом довео у везу директног произвођача са клијентом тужиоца, нити да је успостављањем ове сарадње остварио финансијску корист, услед чега је правилно утврђено да по овом основу нема његове одговорности за штету.

Такође, правилно је становиште нижестепених судова да тужени није прекршио забрану конкуренције. Послодавац у поступку заштите свога права због повреде ове клаузуле од стране запосленог је дужан да докаже да је запослени радио у своје име и за свој рачун, или у име другог правног односно физичког лица на пословима који су утврђени у уговору о раду као они на којима он не може да ради без сагласности послодавца и да су по основу рада код послодавца постојали услови да запослени који се нашао у овој ситуацији оствари неку од назначених претпоставки. Тужилац није доставио адекватне доказе о овим битним чињеницама. Није доказано да је постојала фирма у власништву туженог која се бавила извозом обуће или посредничким услугама, а искази сведока у овим споровима не могу да имају доказну снагу којима се утврђује ова битна чињеница. Ангажовање консултантских фирми приликом

пословања у ... вршено је на захтев купаца, што представља уобичајно пословање у наведеној држави, а посредничку провизију плаћају крајњи купци кроз купопродајну цену, чиме тужилац не може да трпи штету у смислу уговорене забране конкуренције са туженим.

Из свега наведеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић